

SERATA DI INAUGURAZIONE. Läänud laupäeval avati Umberto Giordano ooperi uuslavastusega «Andrea Chenier» Milano La Scala ooperimaja järjekordne hooaeg.

Una serata importantissima. La Scala hooaja avaõhtu

ARVUSTUS

ANNE PROMMIK
Klassikaraadio
toimetaja

Umberto Giordano

«Andrea Chenier»

Dirigent Riccardo Chailly

Lavastaja Mario Martone

Kunstnik Margherita Palli

Osades: Anna Netrebko, Yusif Eyvazov, Luca Salsi jt

Esietendus Milano La Scalas

7. detsembril

tele antennidele püüavad mitte otsa koperdada Jaapani turistid, kes kunstitempli taustal tehtud selfita oma Milano reisi õnnestunuks ei saa pida. Nõutult seisavad nad järjekorras La Scala muuseumi ees. Asutus on suletud, sest täna on ooperitemplis kõige tähtsam päev aastas – hooaja avaõhtu, *serata di inaugurazione*. Sinna pääsevad vaid kõige tähtsamad isikud, kelle hulka ilmselt mingi eksituse põhjal on arvatud ka ühe *bel canto* kunsti hällist küllaltki kaugel paikneva Ida-Euroopa riigi raadiotoimetaja.

Kassa on suletud. Sellest hoolimata kiibitseb ukse ees parv häälekaid ooperigurmaane. Teatri artistide sissepääsu on kiivalt blokeeritud imposantset kasvu karabinjeerid, kes mu juttu ei näi mõistvat.

La Scala hooaja avaõhtule pääsevad vaid kõige tähtsamad isikud, kelle hulka ilmselt mingi eksituse põhjal on arvatud ka ühe Ida-Euroopa riigi raadiotoimetaja.

Sügavalt naeruväärsena näib lootus, mida hellitasin Tallinnast ooperitempli poole teele asudes – ehk pörkan juhulikult kokku ooperimaailma superstaari Anna Netrebkoga.

Üle väljaku särab jõulutedes ja tippdisainerite vaateakendes kuulus Galleria Vitto-

rio Emanuele, kuhu seatud ekraanilt saab õhtust etendust jälgida ka linnarahvas. Swarovskid sädelevad Gucci kuusega võidu. Espresso kõrvale sirvin läbi *Corriere della Sera*. Väljaanne õpetab, kuidas La Scala *serata di inaugurazione*'l stiilne välja näha.

Riietuses tuleb eeskujuga võtta Maximilien Robespierre'ist, kes on üks Umberto Giordano ooperi «Andrea Chenier» tegelasi. Revolutsioonäär olnud omal ajal ka kuulus dändi. Eraldi peatükk on pühendatud Anna Netrebkole, kes La Scala lavale on korduvalt laulnud, kaasa arvatud üle-eelmine hooaja avamine Verdi vähetuntud ooperiga «Jeanne d'Arc». Leht jutustab tuhkatrüünuloo – noor Anna teenis õpinguteks raha, töötades Maria teatris koristajana, kuni teda märkas kuulus dirigent Valeri Gergijev.

Aga «Andrea Chenier» on tegelikult hoopis tenoriooper. Itaallaste suhtumine lauljatar abikaasa, superteatri debütandi Yusif Eyvazovi võimetesse pole just kõige lootusrikkam; parimal juhul tituleeritakse teda Anna abikaasaks ja soosivalt märgitakse ka lauljapaari uhket pulmapidu aastal 2015 Luxembourgis, kus Anna olevat kandnud peaaegu sama uhket valgest kullast diadeemi nagu Kate Middleton oma pulmas.

Vahepeal helistab mulle aga proua Pressiosakond, kes soovib võimalikult kiirelt dokumen-

Yusif Eyvazov ja Anna Netrebko – partnerid nii eraelus kui ka ooperilaval.

Massistseen Umberto Giordano ooperist «Andrea Chenier».

tidele järele tulla. Ma tulistan karabinjeeridele enesekindlalt, et mul on kokkulepe, ja suudan pressida end nii esinejate uksest kui ka läbida turvaväravad. Palvetan, et vähemalt härra Netrebko liftis oleks, aga õnnetuseks pole lähiraadiuses hingelistki.

Teatri lavatagune mõjub üllatavalt ebaglamuursena. Üksel teravitatakse mind nimepidi. Pisike pilet on pistetud teatri plaani vahele, millele pastakaga märgitud loozi koordinaadid. (Vaja siis, et idaeurooplane kultuurihällis sihitult ekslema kukub!)

M

ilano, 7. detsember, linna kaitsepühaku Ambrosiuse päev. Päike särab nagu septembris ja maailma kuulsaima ooperiteatri

ümber uitab otsekui Fellini filmist välja hüpanud süsimustade silmade ja sonidega mehi, sigar hambus. Kas soovite piletit, sinjoora? Must turg La Scala etendusele näib öitsvat. Väljakul küütleb ja vilgub kõigis värvides Bvlgari jõulukuusk ja maailma legendaarseima ooperimaja ümbruse on ummistanud Rai valged ülekandebussid, mida ma kuidagi kokku lugeda ei suuda.

Kõikjal vedeleb juhtme-puntraid. Väikestele haralis-

Liiderlikkus kui lõks. «Tramm nimega Iha» teine koosseis

ARVUSTUS

HEILI EINASTO
tantsukriitik

«Tramm nimega Iha»

Lavastaja Nancy Meckler

Koreograaf Annabelle Lopez Ochoa

Muusika Peter Salem

Dirigent Kaspar Mänd

Esimest korda rollides: Luana Georg (Blanche), Marta Navasardyan (Stella), Anatoli Arhangelski (Stanley).

Rahvusoperis Estonia
24. novembril

lavastuse – olgu sõna-, muusika- või tantsulavastuse – eri tegelaskoosseise on alati põnev vaadata, sest karakterid ja nendevahelised suhted avanevad teistmoodi ning koos sellega ka erinevad elu tahud. Inimeste iseloom, eelistused ja väärtushinnangud avalduvad just vastastikutest suhetes ja just seda Nancy Meckleri ja Annabelle Lopez Ochoa ballett esile toob.

Luana Georgi Blanche ja Marta Navasardyan Stella on selgelt lähemal Tennessee Williamsi näidendi tegelastele, kui

olid Alena Shkatula ja Ana Maria Gergely. Mõlemad olid üsna eksalteeritud karakterid, kumbki oma eri moel. Georgi ja Navasardyan'i õeksed on seevastu tunduvad maisemad ja asjalikumad.

Kui Shkatula Blanche igatses ilu järele, siis Georgi Blanche tahab paremat ja jõukamat elu. Mehe abielurikkumine oli hoopis tema uhkusele, mehe enesetapp tema parema elu lootuse lõpp. Blanche'i liiderlikkus pole lihahimu selle tavatähenduses, vaid oma ihu kaudu püüda püüas püüsinisse mees, kellest elu jooksul toituda. Jahimehena jälgib ta mehi, kuid paraku on

oskamatu kütt – see tuleb välja suhtes Mitchiga, kelle puhul ta liiga kauaks ootama jääb ja oma vooruseteesklusega vindi üle keerab.

Oli Mitch kui inimene talle üldse tähtis? Stella kodu ei kohuta oma inetusega, nagu vapustas see Shkatula Blanche'i – Georgi Blanche'ile on see vaene ja probleem õe juures ongi tema liiga lihtne elu.

Aga Navasardyan'i Stella on oma saatuse kinni haaranud ja sellega rahul: parem pool muna kui tühi koor (nagu Blanche'il). Ta on taibanud, et Stanley saab kinni hoida «kirgliku» seksiga, ja kui see isegi sini-

kaid kaasa toob, siis mis sest – tal vähemalt on mees, kes teda ihaldab ja temast hoolib, tal on ees turvaline, kuigi ilma särata elu, ja isegi kui ta aeg-ajalt midagi enamat tahaks, siis on ta piisavalt realistlik, et end mitte Blanche'i juttudest hullutada lasta. Georgi Blanche'ile toepoolsest ei kannata valgust – see paljastaks nii tema vanuse kui ka haavatavuse.

Anatoli Arhangelski Stanley vajab veel viimistlemist, kuid selles on potentsiaali mitmekülgseks ja rikkaks karakteriks, kes sobiks ehk pareminigi Shkatula Blanche'i «vastasmängijaks». Arhangelski Stanleys on

midagi pantrist, temas on rohkem, kui pealtnäha paistab. Tema ägedushood ei ole üksnes riivatud ego, vaid neis vilksatab varjatud soov sellesama ilu järele, mis valitseb Shkatula Blanche'i, aga ta ei soovi seda tunda, ta põlgab oma igatsust.

Kuna Luana Georgi Blanche on asjalikum naine, on Stanley-Blanche'i konflikt selles koosluses lihtsakoeline võimuvõitlus, milles habras naine muidugi kaotab. Kui Arhangelski Stanley Blanche'i vägistab, siis on see ülima põlguse akt: saad aru, sa igavene lipakas, et oled üksnes auk, millesse «kotte» tühjendada, ei midagi rohkemat!